8.10.2026

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto valtioneuvoston U-kirjelmästä EU:n asetusehdotuksesta puolijohde-ekosysteemistä vahvistavasta toimenpidekehyksestä eli sirusäädös 2.0-ehdotuksesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Keskuskauppakamarilta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston U-kirjelmästä EU:n asetusehdotuksesta puolijohde-ekosysteemistä vahvistavasta toimenpidekehyksestä ja asetuksen (EU) 2023/1781 (sirusäädös) kumoamisesta (U 55/2026 vp). Kiitämme mahdollisuudesta lausua ja esitämme seuraavaa.

Komissio antoi kesäkuun alussa uuden asetusehdotuksen koskien sirusäädöstä osana teknologista suvereniteettia koskevaa pakettia. Ehdotuksella korvattaisiin voimassa oleva sirusäädös tavoitteena vahvistaa muun muassa Euroopan teknologista osaamista. Puolijohteiden merkitys kasvaa koko ajan johtuen muun muassa digitalisaatiosta, tekoälystä, yritysten kilpailukyvyn turvaamisesta ja myös koko EU:n turvallisuudesta. Myös Euroopan strategisten riippuvuuksien vähentäminen on yhä tärkeämpää. U-kirjelmässä esitetyt tavoitteet vahvistaa EU:n puolijohde-ekosysteemin kilpailukykyä, toimitusvarmuutta ja häiriönsietokykyä ovat kannatettavia. Tulevien toimien tulee perustua markkinaehtoisuuteen, sisämarkkinan toimivuuteen, teknologianeutraalisuuteen, avoimeen kilpailuun kuin myös tutkimus- ja innovaatiotoimintaan. Toimintaympäristön tulee olla yksityisiä investointeja houkuttelevaa. Sirualan suvereniteettia tulee vahvistaa yhteistyössä luotettujen kumppanimaiden kanssa.

Alan eurooppalaisilla yrityksillä ja teollisuudella tulisi kuitenkin olla selkeämpi rooli, kun säädöksen painopisteitä ja strategisia hankkeita valmistellaan. Osallistumis- ja keskustelumahdollisuuksien tulisi olla säännöllisempiä. EU:n tasolla tulisi kyetä jatkossa muodostamaan kokonaiskuva jäsenmaiden ja EU:n julkisista siruinvestoinneista, jotta vaikuttavuutta ja yhteistyötä voitaisiin parantaa.

Ehdotuksen jatkoneuvotteluissa erityistä huomiota tulee kiinnittää ehdotuksen määritelmiin, joiden tulisi olla ennakoitavia, tarkkarajaisia ja selkeitä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää nyt käsiteltävänä olevan ehdotuksen ja tulevan kvanttisäädöksen määritelmien yhteensovittamiseen.

KESKUS-
KAUPPAKAMARI
Alvar Aallon katu 5 c, PL 1000 | 00100 HELSINKI | +358 9 4242 6200
kauppakamari.fi

Komissiolle ehdotettu toimivalta nimetä riskialttiita toimialoja ja asettaa niille riskienhallinta-velvoitteita tulisi rajata täsmällisemmin. Velvoitteiden tulisi koskea ainoastaan todella kriittisiä aloja ja perustua todellisiin toimitusketjujen riskeihin.

Kotimaisen yrityksen määritelmään liittyvää omistusta ja määräysvaltaa koskevaa arviointia tulisi soveltaa niin, ettei tulkinnallisesti suljeta EU:n arvoketjun ulkopuolelle Euroopassa toimivia yrityksiä, joilla on samanmielisiin maihin liittyviä omistus- tai kumppanuusrakenteita. Alan yrityksille tulee olla mahdollista hahmottaa strategisen hankkeen asemaan liittyvät oikeusvaikutukset ja tällaiseen asemaan liittyvät säännökset koskien muun muassa muuttamista, peruuttamista ja velvoitteiden jatkumista.

Lupamenettelyjä koskevien ehdotusten osalta pidämme kannatettavana strategisten hankkeiden ja eurooppalaisten puolijohdeteknologian aloitteiden lupamenettelyille ehdotettua 12 kuukauden maksimiaikaa.

Jatkovalmistelussa tulisi huomioida, että yritysten välisen toimitusketjualustan tulisi lähtökohtaisesti yhdistää ja hyödyntää jo olemassa olevia tietoja eikä luoda yrityksille uusia raportointivelvoitteita. Alustan tietosisältö ja edellytetty tarkkuustaso, pääsyoikeudet, tekniset vaatimukset, tietoturva ja kilpailuoikeudellinen yhteensopivuus tulisi täsmentää ennen sen käyttöönottoa.

Myös ehdotuksen tarvitsema rahoitus tulee arvioida tarkkaan jo olemassa olevan kuin myös neuvoteltavana olevan EU:n rahoituskehyksen valossa, sillä sen vaikuttavuus on kiinni olennaisella tavalla rahoituskehystä ja EU:n kilpailukykyrahastoa koskevista neuvotteluista. Ehdotuksen toteuttamiseen tulee varmistaa riittävä rahoitus.

Minna Aalto-Setälä
Johtava asiantuntija
Keskuskauppakamari